რეგიონული მედეგობის ჰაბი

სამი პოლიტიკის რეკომენდაცია

მუნიციპალური გამჭვირვალობისა და ინკლუზიური მონაწილეობის გაძლიერება აჭარაში

მომზადებულია „ნაბიჯი წარმატებისკენ“-ის მიერ
აღმოსავლეთ პარტნიორობის (EaP) სამოქალაქო საზოგადოების სტიპენდიის ფარგლებში

განახლებული სამუშაო ვერსია | 1 ნოემბერი 2026

მტკიცებულებების გამოყენების პრინციპი

ამ პაკეტში ერთმანეთისგან გამიჯნულია (ა) მოქმედი სამართლებრივი საფუძველი, (ბ) მუნიციპალიტეტების ოფიციალურ ვებგვერდებზე გამოქვეყნებული და გადამოწმებადი ინფორმაცია და (გ) პროექტის მონაწილეთა გამოცდილება. საჯარო წყაროების დათვალიერება ჩატარდა 2026 წლის 8 ნოემბერს. ქვემოთ მოყვანილი მაგალითები ეფუძნება კონკრეტულ ოფიციალურ გვერდებსა და გამოქვეყნებულ დოკუმენტებს; ეს არ არის მუნიციპალიტეტების ყველა ვებგვერდის, პროცედურის ან პრაქტიკის სრულმასშტაბიანი აუდიტი.

მონაწილეთა ციტატები, გამოკითხვის პროცენტები ან სემინარის შედეგები არ არის გამოგონილი. პროექტის შიდა დოკუმენტაციით დასტურდება, რომ ბათუმში ჩატარდა ადვოკატირების სემინარი, რომელშიც მონაწილეობდნენ ბათუმისა და ქედის წარმომადგენლები და გამოყენებული იყო World Café მეთოდი გამოწვევებისა და საჭიროებების გამოსავლენად. თუმცა, ჩვენთვის ხელმისაწვდომ შუალედურ ანგარიშში არ არის მოცემული მონაწილეთა კონკრეტული ციტატები, გამოკითხვის შედეგები ან თითოეული თემის რაოდენობრივი შეფასება. ამგვარი მასალა საბოლოო წარდგენამდე უნდა დაემატოს მხოლოდ პირველადი ჩანაწერების გადამოწმების შემდეგ.

სამივე რეკომენდაცია წარმოდგენილია როგორც მმართველობითი გაუმჯობესების წინადადება. ისინი არ ამტკიცებს, რომ ქედის ან ბათუმის მუნიციპალიტეტი კანონს არღვევს ან მოქალაქეთა წინადადებებს არ განიხილავს. არსებული ონლაინ სერვისებისა და გამოქვეყნებული მასალების მაგალითები გამოიყენება იმის საჩვენებლად, თუ რა მექანიზმები უკვე არსებობს და როგორ შეიძლება მათი უფრო მარტივად დაკავშირება, გამოყენება და მოქალაქეებისთვის ახსნა.

მოკლე შეჯამება

- რეკომენდაცია 1 — მუნიციპალური ინფორმაციის ერთიანი, პროაქტიული და მოქალაქისთვის გასაგები ხელმისაწვდომობა.
- რეკომენდაცია 2 — რეგულარული, ინკლუზიური და ტერიტორიულად ხელმისაწვდომი კონსულტაციები.
- რეკომენდაცია 3 — მოქალაქეთა წინადადებების აღრიცხვის, განხილვისა და უკუკავშირის გამჭვირვალე მექანიზმი.

რეკომენდაცია №1

მუნიციპალური ინფორმაციის პროაქტიული, ერთიანი და მოქალაქისთვის გასაგები ხელმისაწვდომობის გაძლიერება

ადრესატები: ქედის მუნიციპალიტეტის საკრებულო და ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის საკრებულო; შესაბამისი მერიის სტრუქტურული ერთეულები.

პრობლემა და მიზანი: მუნიციპალური გადაწყვეტილებებისა და მონაწილეობის მექანიზმების შესახებ ინფორმაცია შეიძლება სხვადასხვა გვერდზე, სიახლესა თუ დოკუმენტში იყოს განთავსებული. მოქალაქისთვის კი მნიშვნელოვანია მარტივად გაარკვიოს: რა საკითხი განიხილება, როდის და სად, რომელი ორგანო იღებს გადაწყვეტილებას, როგორ შეუძლია მოსაზრების წარდგენა და სად უნდა ნახოს შედეგი. საჯარო გვერდების დათვალიერება აჩვენებს, რომ ორივე მუნიციპალიტეტს უკვე აქვს ინფორმაციის გამოქვეყნების სხვადასხვა არხი; რეკომენდაცია ამ არხების მოქალაქეზე ორიენტირებულად დაკავშირებას ისახავს მიზნად.

სამართლებრივი და ინსტიტუციური საფუძველი: საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის“ 85¹ მუხლი მუნიციპალიტეტებს ავალდებულებს მოსახლეობის ინფორმირებას და განსაზღვრული საჯარო ინფორმაციის გამოქვეყნებას, მათ შორის საკრებულოსა და კომისიების სხდომის ოქმების, ბიუჯეტის პროექტისა და პეტიციების შესახებ ინფორმაციის გამოქვეყნებას. ამავე მუხლის მე-5 პუნქტი საკრებულოს აძლევს უფლებამოსილებას, გააფართოოს პროაქტიულად გამოსაქვეყნებელი ინფორმაციის ნუსხა. კოდექსის 85-ე მუხლი ადგენს მოქალაქეთა მონაწილეობის გარანტიებსა და ფორმებს.

რეკომენდაცია

საკრებულოებმა, შესაბამის მერიის სამსახურებთან კოორდინაციით, შექმნან ან გააძლიერონ ერთი თვალსაჩინო ციფრული სივრცე — „მოქალაქეთა მონაწილეობა და მუნიციპალური გადაწყვეტილებები“. სივრცემ მოქალაქეს ერთ ადგილას უნდა მიაწოდოს სხდომების განრიგი, დღის წესრიგები, კომისიების მუშაობის ინფორმაცია, პროექტები, ოქმები, მიღებული გადაწყვეტილებები, საჯარო კონსულტაციები, პეტიციებისა და საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნის გზები. სადაც შესაძლებელია, ინფორმაცია უნდა ახლდეს მოკლე, მარტივი ენით დაწერილი განმარტებით.

რეკომენდებული პრაქტიკული ნაბიჯები

- შეიქმნას ცალკე, ადვილად საპოვნელი განყოფილება, რომელიც ხელმისაწვდომი იქნება როგორც კომპიუტერიდან, ისე მობილური ტელეფონით.
- ერთ სივრცეში განთავსდეს სხდომების/კომისიების კალენდარი, დღის წესრიგები, შესაბამისი პროექტები, ოქმები, საბოლოო გადაწყვეტილებები და მონაწილეობის ინსტრუქციები; თითოეულ საკითხთან მიეთითოს განახლების თარიღი და პასუხისმგებელი საკონტაქტო არხი.
- მნიშვნელოვან საკითხებზე მომზადდეს მოკლე განმარტება: რას ეხება საკითხი, ვის ეხება, რომელი ორგანო განიხილავს, როდის გაიმართება განხილვა და როგორ შეუძლია მოქალაქეს მოსაზრების წარდგენა.
- ციფრულ ინფორმაციასთან ერთად გამოყენებულ იქნეს ადმინისტრაციულ ერთეულებში, სერვისცენტრებსა და თემისთვის მისაწვდომ არხებში გავრცელების საშუალებები.
- საკრებულომ განიხილოს 85¹ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული შესაძლებლობა და, საჭიროების შემთხვევაში, დაამტკიცოს პროაქტიულად გამოსაქვეყნებელი დამატებითი ინფორმაციის ნუსხა.

ადგილობრივი გამოყენება

ქედის მუნიციპალიტეტი: ქედის მუნიციპალიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე უკვე ჩანს მოქალაქისთვის განკუთვნილი ციფრული სერვისები — ონლაინ პეტიცია, ონლაინ გამოკითხვა და საჯარო ინფორმაციის ონლაინ მოთხოვნა; ასევე ცალკე ჩანს მონაწილეობითი ბიუჯეტი და სამოქალაქო მრჩეველთა საბჭოს მასალები. 2026 წლის საკრებულოს ოქმების გვერდზე წარმოდგენილია საკრებულოსა და ბიუროს ოქმები და მუდმივმოქმედი კომისიების დოკუმენტები. ერთიანი საინფორმაციო გვერდი ამ არსებული რესურსების ერთმანეთთან დაკავშირებას და მოქალაქისთვის მათი გამოყენების ახსნას შეძლებს.

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტი: ბათუმის საკრებულოს ოფიციალურ ვებგვერდზე გამოქვეყნდა კომისიების, ბიუროსა და საკრებულოს სხდომების განრიგი: 2026 წლის 29 ოქტომბერს დაგეგმილი იყო ოთხი კომისიის სხდომა, ხოლო 30 ოქტომბერს — საკრებულოს მორიგი სხდომა. 2026 წლის 10 სექტემბრის სამუშაო ჯგუფის დღის წესრიგი ეხებოდა ქალაქის ადმინისტრაციული საზღვრების ცვლილების საკითხის შესწავლას. ასეთ თემებზე ერთიანი გვერდი მოქალაქეს უნდა აჩვენებდეს არა მხოლოდ შეხვედრის დროს, არამედ საკითხის არსს, შესაბამის დოკუმენტებსა და უკუკავშირის არხსაც.

საჯაროდ გადამოწმებადი მტკიცებულებები

№ / წყარო	კონკრეტული, გადამოწმებადი ფაქტი	რას ადასტურებს და რა არის მისი ზღვარი
1. საქართველოს ორგანული კანონი, 85¹ მუხლი წყაროს გახსნა	კანონი განსაზღვრავს, რომ მუნიციპალიტეტებმა უნდა აცნობონ მოსახლეობას მონაწილეობის შესაძლებლობების შესახებ და გამოაქვეყნონ საკრებულოს/კომისიების ოქმები, ბიუჯეტის პროექტი, პეტიციები და სხვა ჩამოთვლილი საჯარო ინფორმაცია.	ეს არის სამართლებრივი ვალდებულებების საფუძველი; არ არის მტკიცებულება კონკრეტული მუნიციპალიტეტის შეუსრულებლობის შესახებ.
2. ქედის მუნიციპალიტეტის ოფიციალური გვერდი — 2026 წლის ოქმები და მოქალაქის სერვისები წყაროს გახსნა	ქედის საიტზე გამოქვეყნებულია 2026 წლის საკრებულოსა და ბიუროს ოქმების განყოფილება; ცალკე ჩამოთვლილია საფინანსო-საბიუჯეტო, სოციალურ საკითხთა, სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმარებისა და ინფრასტრუქტურის, სამანდატო/საპროცედურო/ეთიკისა და ქონების მართვის კომისიები. მთავარ გვერდზე ჩანს ონლაინ პეტიცია, ონლაინ გამოკითხვა და საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნა.	ადასტურებს არსებული საინფორმაციო არხებისა და დოკუმენტების არსებობას; გვერდების პოვნის სიმარტივე, განახლების სიხშირე და მოქალაქეთა რეალური გამოყენება სრულად არ გაზომილა.
3. ბათუმის საკრებულოს სხდომების განრიგი და სამუშაო ჯგუფის დღის წესრიგი წყაროს გახსნა	საკრებულოს საიტზე გამოქვეყნდა 29 ოქტომბრის კომისიების განრიგი (განათლება/კულტურა/ტურიზმი/სპორტი; ინფრასტრუქტურა; ფინანსები/ეკონომიკური განვითარება; იურიდიული და საპროცედურო საკითხები) და 30 ოქტომბრის მორიგი სხდომა. 10 სექტემბერს გამოქვეყნდა ადმინისტრაციული საზღვრების ცვლილების შესახებ სამუშაო ჯგუფის დღის წესრიგი.	ადასტურებს სხდომებისა და კონკრეტული საკითხების შესახებ საჯარო ინფორმაციის გამოქვეყნებას; არ ადასტურებს, რომ ყველა დოკუმენტი ერთ სივრცეში ან მარტივი ენით არის ხელმისაწვდომი.

პროექტის შიდა მტკიცებულება, რომელიც შეიძლება დაერთოს: მოქალაქეთა საინფორმაციო გვერდის არსებობა; გვერდის განახლების თარიღები; ერთ სივრცეში თავმოყრილი აქტიური ბმულების რაოდენობა; სხდომებისა და კონსულტაციების შესახებ გამოქვეყნებული მოკლე განმარტებების რაოდენობა; საჯარო ინფორმაციის მოძიებასთან დაკავშირებული მიმართვების თემატიკა.

მოსალოდნელი შედეგი: პროექტის შუალედური ანგარიშით დასტურდება, რომ ბათუმში გაიმართა ადვოკატირების სემინარი ბათუმისა და ქედის მონაწილეებით და გამოყენებული იყო World Café ფორმატი. საბოლოო დოკუმენტს შეიძლება დაერთოს ღონისძიების პროგრამა, დღის წესრიგი, ანონიმიზებული სამუშაო ჩანაწერები და მონაწილეთა მიერ ინფორმაციის მოძიებასთან დაკავშირებული რეალური მაგალითები — მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ისინი პირველწყაროში მოიძებნა.

შესაძლო ინდიკატორები: მოქალაქე ერთ სივრცეში პოულობს გადაწყვეტილების პროცესის ყველა ძირითად ეტაპს; იზრდება დროული ინფორმირების და განხილვამდე მოსაზრების წარდგენის შესაძლებლობა.

მნიშვნელოვანი მეთოდოლოგიური შენიშვნა: საჯარო წყაროები ადასტურებს მათში ასახულ მექანიზმებსა და გამოქვეყნებულ საკითხებს. ისინი თავისთავად არ ადასტურებს მოქალაქეთა მიერ ბარიერების განცდას, პასუხის დაგვიანებას ან სამართლებრივ დარღვევას. ასეთი დასკვნისთვის საჭიროა მონაწილეთა ჩანაწერები, გამოკითხვა ან კონკრეტული საქმის დოკუმენტაცია.

რეკომენდაცია №2

რეგულარული, ინკლუზიური და ტერიტორიულად ხელმისაწვდომი მუნიციპალური კონსულტაციების გაძლიერება

ადრესატები: ქედის მუნიციპალიტეტის საკრებულო და ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის საკრებულო, შესაბამის მერიის სტრუქტურულ ერთეულებთან კოორდინაციით.

პრობლემა და მიზანი: მონაწილეობის სამართლებრივი ფორმების არსებობა მნიშვნელოვანია, თუმცა მათი გამოყენება დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად დროულად ვრცელდება ინფორმაცია, სად ტარდება შეხვედრა, რა ენით და რა ფორმატით ხდება განხილვა და შესაძლებელია თუ არა მოსაზრების წარდგენა როგორც პირადად, ისე წერილობით ან ონლაინ. სოფლის მოსახლეობის, ქალების, ახალგაზრდებისა და რელიგიური უმცირესობების წარმომადგენლებისთვის ხელმისაწვდომობა უნდა შეფასდეს კონკრეტული კონსულტაციით და არა წინასწარი ვარაუდით.

სამართლებრივი და ინსტიტუციური საფუძველი: ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის 85-ე მუხლი მოქალაქეთა მონაწილეობის ფორმებად განსაზღვრავს დასახლების საერთო კრებას, პეტიციას, სამოქალაქო მრჩეველთა საბჭოს, საკრებულოსა და კომისიების სხდომებში მონაწილეობას და არჩეული თანამდებობის პირების ანგარიშების მოსმენას. მუნიციპალიტეტს შეუძლია დამატებითი ფორმების განსაზღვრაც. 86[1] მუხლი სამოქალაქო მრჩეველთა საბჭოს როლს და მის მიერ ბიუჯეტის, სივრცითი დაგეგმარების, ინფრასტრუქტურული და სოციალური პროექტების განხილვის შესაძლებლობას ადგენს.

რეკომენდაცია

საკრებულოებმა და მერიებმა შეიმუშაონ წლიური საზოგადოებრივი ჩართულობის გეგმა, რომელიც ითვალისწინებს როგორც ადმინისტრაციულ ცენტრებში, ისე შესაბამის სოფლებში და ქალაქის უბნებში გამართულ კონსულტაციებს. გეგმა უნდა აერთიანებდეს ონლაინ და პირისპირ მონაწილეობას, წინასწარ გავრცელებულ მარტივ ინფორმაციას და შეხვედრის შემდეგ გამოქვეყნებულ ანონიმიზებულ შეჯამებას.

რეკომენდებული პრაქტიკული ნაბიჯები

- ყოველწლიურად გამოქვეყნდეს კონსულტაციების კალენდარი, რომელშიც წინასწარ განისაზღვრება ბიუჯეტის, მუნიციპალური პროგრამების, ინფრასტრუქტურული პრიორიტეტებისა და სხვა მნიშვნელოვანი საკითხების განხილვის პერიოდები.
- ქედაში დაიგეგმოს გასვლითი შეხვედრები სხვადასხვა ადმინისტრაციულ ერთეულსა და სოფელში; ბათუმში — სხვადასხვა ადმინისტრაციულ უბანსა და სამეზობლოში, საკითხის გავლენის არეალის მიხედვით.
- თითოეულ მუნიციპალიტეტში საპილოტე სტანდარტად დაიგეგმოს წელიწადში მინიმუმ ორი გასვლითი ან თემზე მორგებული საკონსულტაციო შეხვედრა; საჭიროების შემთხვევაში გაიზარდოს მათი რაოდენობა.
- მოქალაქეებს შეეძლოთ მოსაზრების წარდგენა შეხვედრაზე, წერილობით, ონლაინ ფორმით ან პეტიციის/სხვა კანონით განსაზღვრული მექანიზმით.
- შეხვედრის შემდეგ გამოქვეყნდეს მოკლე შეჯამება: განხილული საკითხები, გამოკვეთილი წინადადებები, შემდგომი ნაბიჯები და პასუხისმგებელი სტრუქტურა. პერსონალური ან სენსიტიური მონაცემები არ გამოქვეყნდეს.

ადგილობრივი გამოყენება

ქედის მუნიციპალიტეტი: ქედის ოფიციალურ გვერდზე მოქალაქისთვის განკუთვნილ მექანიზმებს შორის ჩამოთვლილია მონაწილეობითი ბიუჯეტი, სამოქალაქო მრჩეველთა საბჭო და ქალთა და ბავშვთა

საკითხებზე მომუშავე მუნიციპალური საბჭო. რეკომენდაციაა, რომ ამ არსებულ არხებს დაემატოს სოფლებში პირისპირ კონსულტაციების წინასწარ დაგეგმილი ციკლი, განსაკუთრებით ბიუჯეტის, სოციალური პროგრამებისა და სივრცით-ინფრასტრუქტურული საკითხების განხილვისას.

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტი: ბათუმში კონსულტაციების თემები შეიძლება დაუკავშირდეს საკრებულოს კომისიების რეალურ სფეროებს: ინფრასტრუქტურა; ფინანსები და ეკონომიკური განვითარება; განათლება, კულტურა, ტურიზმი და სპორტი; იურიდიული და საპროცედურო საკითხები. 2026 წლის 30 ივნისის საკრებულოს გადაწყვეტილებით ცვლილება შევიდა ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მხარდაჭერის პროგრამისა და აღრიცხვის წესში. მსგავსი პროგრამების განხილვისას კონსულტაციები შეიძლება ჩატარდეს შესაბამის უბნებში და ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობებთან.

საჯაროდ გადამოწმებადი მტკიცებულებები

№ / წყარო	კონკრეტული, გადამოწმებადი ფაქტი	რას ადასტურებს და რა არის მისი ზღვარი
1. საქართველოს ორგანული კანონი, 85-ე და 86[1] მუხლები წყაროს გახსნა	კოდექსი მოქალაქეთა მონაწილეობის ფორმებად ასახელებს დასახლების საერთო კრებას, პეტიციას, სამოქალაქო მრჩეველთა საბჭოსა და საკრებულოს/კომისიის სხდომებში მონაწილეობას; მრჩეველთა საბჭოს უნდა წარედგინოს ბიუჯეტის პროექტი და მნიშვნელოვანი ინფრასტრუქტურული/სოციალური პროექტები.	ადასტურებს მონაწილეობის სამართლებრივ არხებს; არ ადასტურებს, რამდენად ხშირად ან რამდენად ინკლუზიურად იყენებენ მოქალაქეები მათ.
2. ქედის მუნიციპალიტეტის მოქალაქის სერვისები წყაროს გახსნა	ოფიციალური გვერდი ცალკე უთითებს მონაწილეობით ბიუჯეტს, სამოქალაქო მრჩეველთა საბჭოს, ქალთა და ბავშვთა საკითხებზე მომუშავე მუნიციპალურ საბჭოს, ონლაინ პეტიციას და გამოკითხვას.	ეს არის პრაქტიკული საფუძველი არსებული ფორმების გამოყენების გასაფართოებლად; ვებგვერდზე მოცემული ბმულები არ გვიჩვენებს მონაწილეთა რაოდენობას ან გეოგრაფიულ დაფარვას.
3. ბათუმის საკრებულოს კომისიების განრიგი და ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების პროგრამა წყაროს გახსნა	2026 წლის 29 ოქტომბრის განრიგში გამოქვეყნებულია ოთხი კომისიის სხდომა და 30 ოქტომბრის საკრებულოს სხდომა. 2026 წლის 30 ივნისის გადაწყვეტილებით ცვლილება შევიდა ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მხარდაჭერის პროგრამისა და აღრიცხვის წესში.	ეს კონკრეტული მუნიციპალური სფეროები შეიძლება იქცეს უბნებზე მორგებული კონსულტაციების თემებად; წყარო არ ადასტურებს, რომ ამ საკითხებზე კონსულტაციები არ ჩატარებულა.

პროექტის შიდა მტკიცებულება, რომელიც შეიძლება დაერთოს: კონსულტაციების რაოდენობა და გეოგრაფიული დაფარვა; მონაწილეთა რაოდენობა და ნებაყოფლობით მოწოდებული, აგრეგირებული გენდერული/ასაკობრივი მონაცემები; წერილობითი და ზეპირი წინადადებების რაოდენობა; შეხვედრის შეჯამებების გამოქვეყნება; მიღებული წინადადებების მუნიციპალურ გეგმებში/პროგრამებში ასახვის რაოდენობა.

მოსალოდნელი შედეგი: პროექტის შუალედური ანგარიშის მიხედვით, პირველ ადვოკატირების სემინარში მონაწილეობდნენ ბათუმისა და ქედის წარმომადგენლები და World Café ფორმატით

განიხილავდნენ გამოწვევებსა და საჭიროებებს. მტკიცებულებად შეიძლება დაერთოს სემინარის რეალური ჩანაწერი/ფლიპჩარტი, მონაწილეთა ანონიმიზებული შეფასებები და შეხვედრის დასწრების მონაცემები. კონკრეტული ბარიერები ან ციტატები უნდა ჩაიწეროს მხოლოდ წყაროს გადამოწმების შემდეგ.

შესაძლო ინდიკატორები: კონსულტაციები უფრო მეტად მოიცავს ქალაქისა და სოფლის თემებს, მონაწილეებს ექნებათ ერთზე მეტი არხით მოსაზრების წარდგენის შესაძლებლობა, ხოლო მუნიციპალიტეტებს ექნებათ დოკუმენტირებული ინფორმაცია ადგილობრივ საჭიროებებზე.

მნიშვნელოვანი მეთოდოლოგიური შენიშვნა: საჯარო წყაროები ადასტურებს მათში ასახულ მექანიზმებსა და გამოქვეყნებულ საკითხებს. ისინი თავისთავად არ ადასტურებს მოქალაქეთა მიერ ბარიერების განცდას, პასუხის დაგვიანებას ან სამართლებრივ დარღვევას. ასეთი დასკვნისთვის საჭიროა მონაწილეთა ჩანაწერები, გამოკითხვა ან კონკრეტული საქმის დოკუმენტაცია.

რეკომენდაცია №3

მოქალაქეთა წინადადებების აღრიცხვის, განხილვისა და უკუკავშირის გამჭვირვალე მექანიზმის დანერგვა

ადრესატები: ქედის მუნიციპალიტეტის საკრებულო და ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის საკრებულო, შესაბამის მერიის სტრუქტურულ ერთეულებთან კოორდინაციით.

პრობლემა და მიზანი: მოქალაქეთა მონაწილეობა შეიძლება განხორციელდეს სხვადასხვა არხით — პეტიციით, დასახლების საერთო კრებით, სამოქალაქო მრჩეველთა საბჭოთი, საჯარო კონსულტაციით ან საკრებულოს სხდომაში მონაწილეობით. მოქალაქისთვის მნიშვნელოვანია, რომ წარდგენის შემდეგ იცოდეს, დარეგისტრირდა თუ არა წინადადება, რომელმა ორგანომ/კომისიამ უნდა განიხილოს, რა ეტაპზეა საქმე და რა პასუხი ან გადაწყვეტილება იქნა მიღებული. პროექტის ხელთ არსებულ დოკუმენტებში არ არის დადასტურებული კონკრეტული შემთხვევების რაოდენობა, როცა მოქალაქემ პასუხი ვერ მიიღო; ამიტომ რეკომენდაცია წარმოდგენილია როგორც პროცესის გაუმჯობესების პრევენციული წინადადება.

სამართლებრივი და ინსტიტუციური საფუძველი: ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის 85[1] მუხლი ითვალისწინებს პეტიციების რეგისტრაციიდან 10 დღის ვადაში გამოქვეყნებას. 86-ე მუხლი განსაზღვრავს პეტიციის წარდგენის, რეგისტრაციის, შესაბამის კომისიაზე/სამუშაო ჯგუფზე გადაცემის და განმცხადებლის ინფორმირების პროცედურებს. კოდექსი ასევე ადგენს სამოქალაქო მრჩეველთა საბჭოსა და საჯარო სხდომებში მონაწილეობის ჩარჩოს. რეკომენდებული დამატებითი რეესტრი უნდა ავსებდეს ამ სამართლებრივ პროცედურებს და არ უნდა ცვლიდეს კანონით დადგენილ ვადებს ან წესებს.

რეკომენდაცია

საკრებულოებმა, მერიებთან თანამშრომლობით, დანერგონ მოქალაქეთა წინადადებების საჯაროდ ხელმისაწვდომი, ანონიმიზებული აღრიცხვისა და შემდგომი რეაგირების მექანიზმი. მასში უნდა აისახოს წინადადების რეგისტრაციის თარიღი/ნომერი, თემა, პასუხისმგებელი კომისია ან სამსახური, განხილვის ეტაპი, გადაწყვეტილება, პასუხის თარიღი და შემდეგი ნაბიჯი. განმცხადებლის პირადი მონაცემები საჯარო ვერსიაში არ უნდა გამოჩნდეს.

რეკომენდებული პრაქტიკული ნაბიჯები

- შეიქმნას რეესტრი/ცხრილი პეტიციების, დასახლების საერთო კრების გადაწყვეტილებების, სამოქალაქო მრჩეველთა საბჭოს რეკომენდაციებისა და საჯარო კონსულტაციებიდან მიღებული წინადადებებისთვის.
- თითოეულ ჩანაწერს მიენიჭოს ნომერი ან თარიღი; მიეთითოს პასუხისმგებელი სტრუქტურა, განხილვის ეტაპი, ოფიციალური პასუხის ან გადაწყვეტილების თარიღი და შესაბამისი საჯარო დოკუმენტის ბმული.
- გამოყენებულ იქნეს გასაგები სტატუსები: „რეგისტრირებულია“, „გადაგზავნილია განსახილველად“, „განხილვის პროცესშია“, „მიღებულია“, „ნაწილობრივ გათვალისწინებულია“, „არ არის გათვალისწინებული — დასაბუთებით“, „განხორციელება დაგეგმილია“ და „განხორციელებულია“.
- წარდგენის შემდეგ მოქალაქეს გაეგზავნოს მიღების დადასტურება და ინფორმაცია შემდგომი ეტაპების შესახებ. მოქმედი კანონით დადგენილი ვადები და პროცედურები უცვლელი დარჩეს.
- კვარტალში ერთხელ გამოქვეყნდეს ანონიმიზებული მოკლე ანგარიში — „თქვენი მოსაზრება — მუნიციპალიტეტის პასუხი“, რომელიც ასახავს მიღებული წინადადებების რაოდენობას, თემებს, განხილვის შედეგებსა და შემდგომ ნაბიჯებს.

ადგილობრივი გამოყენება

ქედის მუნიციპალიტეტი: ქედის ვებგვერდზე მოქალაქეებისთვის უკვე მითითებულია ონლაინ პეტიციისა და საჯარო ინფორმაციის ონლაინ მოთხოვნის სერვისები; ცალკე გამოქვეყნებულია 2026 წლის საკრებულოსა და ბიუროს ოქმები. რეკომენდაციაა, რომ პეტიციის/წინადადების წარდგენის გზა დაუკავშირდეს მის შემდგომ განხილვას და მოქალაქემ შეძლოს სტატუსის, პასუხისმგებელი კომისიისა და მიღებული გადაწყვეტილების ნახვა ერთ სივრცეში.

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტი: ბათუმის საკრებულოს საიტზე ცალკე არის გამოყოფილი „პეტიციები“, „საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა“, „ბიუჯეტი და ანგარიშები“ და საკრებულოს გადაწყვეტილებების/სხდომების არქივი. რეკომენდაცია ამ არსებული ინფორმაციის გარშემო მოქალაქისთვის ხილული კავშირის შექმნას გულისხმობს — როგორ გადაიქცა კონკრეტული პეტიცია კომისიის განხილვად და რა საბოლოო პასუხი გაეცა მას.

საჯაროდ გადამოწმებადი მტკიცებულებები

№ / წყარო	კონკრეტული, გადამოწმებადი ფაქტი	რას ადასტურებს და რა არის მისი ზღვარი
1. საქართველოს ორგანული კანონი, 85[1] და 86-ე მუხლები წყაროს გახსნა	85[1] მუხლი ითვალისწინებს პეტიციების რეგისტრაციიდან 10 დღის ვადაში გამოქვეყნებას. 86-ე მუხლი ადგენს პეტიციის რეგისტრაციის, შესაბამის კომისიაზე/სამუშაო ჯგუფზე ან მერთან გადაგზავნისა და განმცხადებლის ინფორმირების პროცესს.	სამართლებრივი მექანიზმი არსებობს; რეკომენდაცია გვთავაზობს მოქალაქისთვის ერთიან, ადვილად წასაკითხ სტატუს-ხედს და არ ცვლის კანონით დადგენილ პროცედურებს.
2. ქედის მუნიციპალიტეტის ოფიციალური პორტალი წყაროს გახსნა	ქედის მთავარ გვერდზე ხელმისაწვდომია ონლაინ პეტიცია და საჯარო ინფორმაციის ონლაინ მოთხოვნა; ცალკე გვერდზე გამოქვეყნებულია 2026 წლის საკრებულოსა და ბიუროს ოქმები.	ადასტურებს წარდგენისა და დოკუმენტების მოძიების არსებულ არხებს; საჯარო გვერდი არ აჩვენებს თითოეული წარდგენილი წინადადების ინდივიდუალურ სტატუსს, თუ ეს ინფორმაცია ცალკე არ არის გამოქვეყნებული.
3. ბათუმის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს ოფიციალური პორტალი წყაროს გახსნა	საკრებულოს ვებგვერდზე გამოყოფილია პეტიციების, საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის, ბიუჯეტისა და ანგარიშების განყოფილებები; ასევე ქვეყნდება სხდომების განრიგი და გადაწყვეტილებების არქივი.	ადასტურებს მოქალაქისათვის რამდენიმე შესაბამისი ინფორმაციის არხის არსებობას; არ არის ჩატარებული ყველა პეტიციის საქმეზე სტატუსების სრული აუდიტი.

პროექტის შიდა მტკიცებულება, რომელიც შეიძლება დაერთოს: რეესტრში ასახული წინადადებების რაოდენობა; კანონით დადგენილ ვადებში ინფორმირებული განმცხადებლების წილი; გამოქვეყნებული დასაბუთებული პასუხების რაოდენობა; გადაწყვეტილებებში/პროგრამებში ასახული წინადადებების რაოდენობა; კვარტალური ანგარიშების გამოქვეყნება.

მოსალოდნელი შედეგი: პროექტის შუალედური ანგარიშით დასტურდება პოლიტიკის ლაბორატორიის შექმნის მიზანი — სამი რეკომენდაციის მომზადება მუნიციპალური გამჭვირვალობისა და უმცირესობათა ჩართულობის შესახებ. მონაწილეთა კონკრეტული შემთხვევები, რომლებშიც

წარდგენილი წინადადების სტატუსის გაგება გაუჭირდათ, უნდა დაემატოს მხოლოდ დადასტურებული ჩანაწერის, გამოკითხვის ან თანხმობით მიღებული ანონიმიზებული ციტატის საფუძველზე.

შესაძლო ინდიკატორები: მოქალაქეებს ექნებათ მკაფიო ინფორმაცია მათი წინადადებების განხილვის ეტაპისა და შედეგის შესახებ; მუნიციპალიტეტებს კი — ჩართულობისა და უკუკავშირის უკეთ დოკუმენტირებული პროცესი.

მნიშვნელოვანი მეთოდოლოგიური შენიშვნა: საჯარო წყაროები ადასტურებს მათში ასახულ მექანიზმებსა და გამოქვეყნებულ საკითხებს. ისინი თავისთავად არ ადასტურებს მოქალაქეთა მიერ ბარიერების განცდას, პასუხის დაგვიანებას ან სამართლებრივ დარღვევას. ასეთი დასკვნისთვის საჭიროა მონაწილეთა ჩანაწერები, გამოკითხვა ან კონკრეტული საქმის დოკუმენტაცია.